

## DÜNYA HAYATINDA BELALARA SABIR

*Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.*

*Emmâ ba'd.*

### a. En Faziletli Amel: İlim Tahsil Etmek

Müslümanın sevap kazanması için yapacağı işlerin en başında ilim öğrenmek gelir. Hatta bir büyük mübarek alime sormuşlar:

“Ömründen bir gün kalsa ertesi gün öleceğin sana bildirilse mâlum olsa o bir günü ne ile geçirirdin?” demişler, anlamak istemişler. Acaba bu mübarek alim neyle meşgul olacak?

“Artık en son gününde, dünyadan ayrılma zamanında en sevaplı işlere sarılır muhakkak.” diye düşünmüşler. “Bakalım neler yapacak? Hangi dağları eritecek?” diye merak etmişler demek ki. “Ne yapardın?” diye sormuşlar;

“İlim öğrenirdim.” demiş.

Halbuki ilim, amel etmek işidir, öğrenmek içindir. Bir gün ömrü var ama ilim

öğrenecek; ondan sonra ölecek. Uygulamaya zamanı yok. Uygulama zamanı olmasa bile ilim öğrenmenin en sevaplı iş olduğu buradan anlaşılıyor. Tabi o bakımdan müslümanın müslümanı ziyareti; onunla konuşması buluşması, sohbeti güzeldir. Ama sohbetin ilim sohbeti olması, daha da çok kazanç vesilesidir.

Otursak “Nasılsın, iyi misin?” desek, “Tarla nasıl, bahçe nasıl, mahsul nasıl?” desek bile muhabbet olduğu için dostluk ve ahbablık olduğu için insan oradan yine sevap alır. Çünkü müslümanın müslümanı sevmesi, sevap kaynağıdır. Kardeş olması, derece kaynağıdır, yüksek derece almasına sebeptir. Ama bir de ilim olursa daha iyi olur. Kazancı daha çok olur.

Onun için ben bu toplantımızda “Sevaplı, hayırlı, feyizli geçsin.” diye -bir insan dünya kelamı konuşurken hatası çok oluyor, çok gülüyor, çok şaka yapıyor; belki doğru söz çıkıyor ağızdan belki yanlış söz çıkıyor. Sözlerin en güzeli Kur’ân’ı Kerîm ve hadîs-i şerîfler olduğu için- bana hediye edilen

kitaptan “Ne gelirse onu okuyayım.” diye bir sayfa açtım.

Doğrusu ben size bunu okumak istemezdim ama bu sayfa çıktı. Onun için buradan hadîs-i şerîfleri okuyorum. “Kur’a ile açayım da ne çıkarsa onu okuyayım.” dediğim için onu okuyorum. Ne yapalım, artık bunu okuyacağız. Ama sonradan da düşündüm, herhalde Cenâb-ı Hak, “Siz buradan bazı dersler alabilirsiniz.” diye bunu çektirdi diye düşünüyorum.

İbn Ebi’-d-Dünyâ isimli hadis âlimi *rahmetullahi aleyh*, Enes *radiyallahu anh*’ten rivayet etmiş ki yani “O ona söyledi, o ona söyledi.” diye usulüne uygun bir tarzda. Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuş:

## b. Allah Kulunu Safileştirmek İsterse

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم إذا أحب الله عبداً أو أراد أن يصفيه صب عليه البلاء صبا وثجه عليه ثجا فإذا دعا العبد قال يا رباه قال الله ليك يا عبدى لا تسألنى شيئاً إلا أعطيتك إما أن أعجله لك وإما أن أدخره لك

*Kâle resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: İzâ ahabba'llâhu abden ev erâde en yusâfîhi sabba aleyhi'l-belâe'-sabben ve seccehu aleyhi seccen fe-izâ de'â'l-abdu kâle; Yâ rabbâhu! Kâle'llâhu lebbeyke yâ abdî lâ tes'elnî şey'en illâ a'taytüke, immâ en a'celehû leke ve immâ en ettehirahû leke.*

*Sadaka Resûlullâh.*

Burada birkaç türlü ferahlatıcı, sevindirici, müjdeli bilgi var:

*İzâ ahaballahu abden.* "Allah bir kulu sevince." *Ev erâde en yusâfîhi.* "Yahut onu safileştirmek isteyince."

Saf değil, katışığı var; tertemiz değil, kiri pası var. Kirlerden, katışıklardan temizleyecek de temiz olacak, safileştirecek. "Safileştirmek istediği zaman."

*Sabba aleyhi'l-belâe'-sabben.* "Onun üzerine belayı sağanak gibi yağdırır."

*Sabban* "dökmek" demek. "Bardağı alıp dökmek" dökmek. Nehrin şarıl şarıl akmasına *isabba* "dökülmek" nehrin ağzına, deltasına "musab" denir. "Suyun bol bol dökülmesi"

mânasında, “her hangi bir şeyin bol bol dökülmesi” mânasında, Allah belayı onun üzerine bol miktarda döker. Döker de döker.

Neden?

Sildiği zaman yahut da safileştirmek istediği zaman berraklaştıracak, tertemiz edecek, süzme bal gibi edecek, billur gibi yapacak, saf altın gibi yapacak. Öyle yapmak istediği zaman belayı üzerine döker.

*Bel seccehû aleyhi seccen.* Peltek s ile *secce*, “şoruldatmak, şoruldamak” demek. Mesela hacı kurbanı keser, kanı şar şar akar, gider, fışkırır; yani “fışkırmak, şarıldamak” demek.

Onun için Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîfnde şöyle buyurmuş:

لُعْبُ وَالشَّجُّ

*el-Hâccü el-'accu ve's-seccü.*

Ne kadar güzel! Üç kelimeyle, dünya kadar mânayı ifade ediyor.

*el-Hâccü.* “Haccetmek, hac vazifesini yapmak, İslâm’ın beş şartından biri olan haccı eda etmek” neden ibarettir?

Âc; ayın a cim şedde ve bağırmaq demek.

Hacı ne diye bağırıyor?

*Lebbeyk Allâhümme lebbeyk, lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk, inne'l-hamde ve'n-ni'mete leke ve'l-mülk lâ şerike lek.*

Herkes bağırıyor, kocaman bir ses oluyor; tepeye çıktığı zaman, vadiye indiği zaman gök gürültüsü gibi uğulduyor.

*el-Hâccu, el-'accü.* "Bir; yüksek sesle *lebbeyk* diye haykırmak ve ikinci de *âccün*, 'şarıldatmak.'" "

O da "kurban kesmek."

*Hacc-ı temettû* yapıyor, *hacc-ı kıran* yapıyor, geliyor *hedy'*ini sevk ediyor, kurbanını kesiyor, kanı şarıldatıyor, akıtıyor. Allah rızası için kurban etlerini dağıtıyor, sevapları kazanıyor.

Peygamber Efendimiz burada da o kelimeyi kullanmış:

"Belayı döker; şarıldatarak, şaldır şuldur döker." Yani çok bela gelir; tek tük değil, az değil, çok.

Bela ne demek?

Allah'ın insanın başına musallat ettiği üzücü olaya "bela" derler. "İptila" da derler.

*İbtelâhu* demek, "başına bela sarmak" demek, "Allah onu müptela kıldı."

"Ben müptela oldum, derde müptelayım." derler ya onun gibi.

Ama bu, denemek için yapıldığından bela, "yoklamak ve anlamak" mânasına geliyor. Kul belaya uğratılıyor; bakalım davranışı nasıl olacak? Bakalım soruya cevabı, karşılığı ne olacak?

### c. İmtihanlar Karşısında Tavrımız

Sıkıcı bir olayın karşısında müslümanın cevabı ne olur?

Sabır olur. Allah'tan geldiğini bilir, sabreder.

*Innâ li'llâh ve innâ ileyhi râciûn.* "Biz Allah'ın kullarıyız, ona döneceğiz. Bunlar imtihan, elbet böyle olur." der. *Innâ li'llahi innâ ileyhi râciûn* dedikçe zaten sevabı da çok olur.

İtiraz etmez; çünkü başına gelen olaya sabretmeyen, tahammül etmeyen, itiraz eden Cenâb-ı Hakk'ın takdirâtına, mukadderâtına razı olmamış.” demek olur. O da yanlış bir şeydir. Cenâb-ı Hak takdir etmiş; o istemese yaprak kıpırdamaz yerinden, çöp oynamaz, toz uçmaz. Her şey Cenâb-ı Hakk'ın takdiriyle oluyor, hikmetle oluyor, istemekle oluyor.

Biz Allah'tan hayır istiyoruz ama her zaman da öğretmeni öğrenciye istediği soruyu sormaz, başka yerden sorar, bilgisini anlar. Ummadığı yerden sorar.

“A hocam! Biz buradan soru beklemiyorduk.”

“Beklemiyordunuz tabi. Ben sizin çalışkanlığınızı buradan anlayacağım. Çalışan belli olsun.”

Bela bir bakıma “imtihan” demek. Allahu Teâlâ hazretleri imtihanları, üzücü olayları üstüne döker, hem de şaldır şaldır döker, *seccün* diye bildirmiş. Bundan dolayı insan üzülebilir. Eyvah! İki arada bir derede kalıyor. Kul hem Allah'ın sevgisini ister hem de bela istemez. “Allah sevsin.” diye ister



ama hem de kaymaklı kadayıf ister. Orada bir şey var ama bu durum insanın kemaliyle ilgilidir. İnsanın mânevî kemaliyle ilgili bir husuttur. Mânevî kemaliyle ilgili olduğundan en yüksek şahıslar Allah'ın atâ ve ikramının gelmesi kadar belanın gelmesinden, “Hadi bize kazanç kapısı açıldı.” diye sevinirler. Onu da bir nimet olarak kabul ederler. Tabi bunu herkes anlayamaz, avam anlayamaz, aşağıdaki; “A, bu ne biçim iş?” der ama yukarıdaki esrârını bildiği için kaderin cilvesini bildiği için ondan memnun olur. Onu da okuyacağım; burada o hadis de var.

*Fe-izâ dea'l-abdü.* “Kul dua ettiği zaman.”

#### d. **Dua İbadettir**

Bela geldi. Kulun yapacağı şey, bir, sabretmektir; iki, dua etmektir. Kulun elinde iki tane iş var: Sabretmek, dua etmek. Her şey Allah'tan; hem sabredek hem de dua edecek.

Dua ne oluyor?

Dua ibadet oluyor, dua sevap oluyor, dua Allah'ın sevdiği bir davranış oluyor. Dua;

ibadetin iliği, özü, esası, kaymağı oluyor. Millet duanın önemli olduğunu bilmiyor. Namazı ibadet olarak sanıyor da ondan sonra duanın ibadet olduğunu bilmediği için *es-selâmü aleyküm ve rahmetullah, es-selâmü aleyküm ve rahmetullah* deyince pabucunu alıp gidiyor.

Ne diye dua etmedi?

“O olmasa da olur.” sanıyor.

A şaşkın kardeşim!

Dua da ibadet. Allah duayı sever, kulunun tazarrusunu, niyazını sever. Kul boynunu büküp de gözünü kapayıp da dua edince memnun olur.

Burada da buyuruyor ki;

*Ve-izâ de'â'l-abdu kâle; Yâ rabbâhu!*  
“Kul dua edip de ‘Aman yâ Rabbi! Ey benim Mevlâm!’ dediği zaman.”

*Yâ Rabbehû* demek, “Ey benim Mevlâm!” demek.

*Kâle'llâhu Teâlâ lebbeyk.* “Allah kuluna ‘lebbeyk’ der, ‘lebbeyk, söyle kulum, buyur.’ der.”

*Lebbeyke abdî.* “Ey kulum! Buyur.” der.

*Tes’elnî şey’en illâ a’taytüke.* “Bir şey istedin mi mutlaka sana vereceğim.”

“Madem elini kaldırdın, duaya başladın, ister istemez istediğini verdimi, gitti.” demektir.

“Vereceğim, ey kulum!” der.

Ama bu verme nasıl olur?

Bu verme iki şekilde olur.

*İmmâ en a’celehû leke.* “Bir; istediğini dünyada pat diye veririm. Bu dünyadayken veririm.”

Araba mı istedin?

Al âlâsı.

Ev mi istedin?

Al, güzeli.

Çocuk mu istedin?

Al sana, nur topu gibi evlat.

Para mı istedin?

Al sana, para, iş güç vesaireyi dünyada verir.

*Ve immâ en ettehirahû leke.* “Yahut da âhiret için saklarım.”

“Tamam, kabul ettim, duanın karşılığını vereceğim; ama âhirette vereyim.” der, âhirette verir.

Neden bazısına âhirette veriyor bazısına dünyada veriyor?

Biz bilemeyiz ama bazen kul duasında olmayacak bir şey ister. Kendisi ister de başka bir kul da başka bir şey ister. Çömlekçi; “Çömleklerim kurusun.” diye güneş ister, öbür taraftaki komşusu da bahçeye ziraatini ekmiştir, o da; “Yâ Rabbi! Yağmur ver.” der.

İkisi de iş insanı, ne olacak?

Cenâb-ı Hak birisininkini âhirette mükâfat olarak verir; öyle olabilir.

Yahut da kul;

“Yâ Rabbi! Bana şu ilacı ver. Hastayım ya Rabbi! Şu ağrımı geçirmek için bana şu marka ilacı gönder.” der.

Cenâb-ı Hak istediği ilaca bakar, -kul, “şifa ondan” diye bilir- o ilacı alırsa ölecek, o

zaman ona istediğini vermez ama “Dua etti.” diye âhirette mükâfatını verir.

Âhirette mükâfat alınca insanlar o kadar çok sevineceklermiş ki; “Keşke dualarımızın hepsi âhirete tehir olsaymış.” diyeceklermiş; bunu da bilin.

Bir insan; “Dua ettim de duam kabul olmadı.” demeyecek, o edebe aykırıdır. İslâmî terbiyeye, irfana, ihlâsa aykırıdır.

“Ben Cenâb-ı Hakk’a dua ettim, duamı kabul etmedi!”

Sen ne biliyorsun, nereden biliyorsun? Belki kabul etti de âhirette verecek. O edepsizlik olur.

**Muhterem kardeşlerim!**

Demek ki bu biraz acem kılıcı gibi, iki tarafı keskin bir hadîs-i şerîf. İnsan üzülebilir de, endişe de edebilir. Sevinçli tarafları da var.

*Lebbeyke abdî* diyor; “Kulum! Lebbeyk, buyur.” diyor. Kat kat...

*Lebbeyke* ne demek?

*Lebbeyk Allâhümme lebbeyk* ne demek?

“Kat kat katmerli emrindeyim.” demek.  
“Çift kat emrindeyim.” demek.

Cenâb-ı Hak latife ediyor.

Onun için başınıza üzücü olaylar gelirse baskılar sıkıntılar, dertler tasalar, hastalıklar, gamlar, kederler, ailesinde, çocuğunda, malında, dükkânında işinde, torununda, damadında kızında bir şeyler olursa -olur, olabilir- sabretmek, dua etmek lazım. Duanın kabul olmadığı zannına da düşmemek lazım. Çünkü Allah kulunun dua etmesini seviyor; o belayı, sıkıntıyı sevdiğinden veriyor. “İmtihanı kazansın da sevap vereyim.” diye bir de sâfîleştirmek istiyor.

“Peki, hocam! Bela isteyebilir miyiz? İsteyelim mi o zaman? Madem belanın arkasında bu kadar kâr oluyormuş, ben biraz fedakârlık yapayım, babayiğitlik yapayım da bela isteyeyim!”

Bela istemek yok.

Ne var?

Afiyet istemek var.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*  
Efendimiz;

“Bir şey istediğiniz zaman istediğiniz şeylerin en iyisi afiyettir, afiyet isteyin.” buyurmuş.

Afiyet ne demek?

Bir; maddî sıkıntı, zarar ve hastalıklardan uzak olmak. İki; mânevî gamlardan, kederlerden uzak olmak. Çok derli toplu bir kelime.

Peygamber Efendimiz’in öğrettiği bir dua var; afiyet duası:

*Allâhümme innî es’elüke.* “Yâ Rabbi! Ben senden istiyorum.” *el-Affe.* “Affolunmayı.” *Ve’l-âfiyete.* “Esen olmayı.”

*Ve’l-muâfâte’d-dâimete.* “Daimi bir esenliği, hoşluğu, iyiliği istiyorum.” *Fi’d-dîni.* “Dini konularımda.” *Ve’d-dünyâ.* “Şu hayatımda yaşarken, şimdi.” *Ve’l-âhire.* “Âhirette.”

Bir insanın dininde afiyet dışı, afiyete aykırı durum ne olur?

Adam namaz kılmamaya başlar, gevşemeye başlar, harama bakmaya başlar, ayağı kaymaya başlar. Dini zarara uğruyor,

din gidiyor, yazık oluyor; ama dinimize böyle hasar, zarar, kayma olmasın.

### e. Dünya Nedir?

*Fi'ddîni ve'd-dünyâ.*

Dünya demek, “şimdiki hayat” demek, dünya demek “yerküre” demek değil; “90 Kuzey enlem, 90 Güney enlem 180 Doğu meridyen, 180 Batı meridyen çizgi çizgi bir top, küre demek değil.”

Bütün âyetlerde ve hadîs-i şerîflerde dünya kelimesi geçtiği zaman kesinlikle bu mânada değil.

Ne mânaya?

Şu yaşadığımız hayat mânasına.

Biz şimdi neredeyiz?

Dünyadayız.

Ne demek?

Âhirete göçmedik, şimdiki hayattayız.

### f. Ahiret Nedir?

Âhiret ne demek?

“Bu hayattan sonraki öteki hayat” demek.



*Dâr-ı dünyâ*; şimdiki hayatımızın mekânı.  
*Dâr-ı âhîret*; öldükten sonra öbür hayatın mekânı. Dünya yurdu, âhîret yurdu.

Dünya dediğimiz zaman bizim anladığımız dünyanın beş kıtası var, şu kadar okyanusu var, kutupları var. Araplar ona *ard* derler; *ayın*, *re*, *dat*. İngilizler *earth* derler.

*Semâvâti ve'l-ard*; "Semâlar, gökler ve yeryüzü."

O ayrı kelime.

Dünya dedi mi "şimdiki hayatımız" demek.

Bu adam dünyayı tercih ediyor, âhreti tercih etmiyor.

Ne demek?

"Bu hayatı düşünmeye koyulmuş, öteki hayatı düşünmüyor." demek.

Dünya ehli ne demek?

"Sadece bu dünyası için çalışıyor." demek.

Fabrika, ev, iş, bar, toplantı, almak vermek, senet sepet, protesto, mahkeme,

kâr zarar ziyan, vergi kaçırma vs. İşte bunlar şu hayatın işleri.

Sırf bunları mı düşünecek?

Müslümanın en büyük amacı ne olacak?

Ebedî hayatı kazanmak olacak.

Âhirette cehenneme gittikten sonra bu dünyada sultan olsa ne kıymeti var?

Sultan olmuş birkaç kimse düşünelim:

Firavun, Mısır sultanıydı. İyisi de var, kötüsü de var; akıllısı da var, delisi de var. Musa *aleyhisselam* zamanında olanı var, Yusuf *aleyhisselam* zamanında olanı var. Firavun, "hükümdar" demek.

Musa *aleyhisselam* zamanındaki firavun mucizeleri de görmüş, inanmamış, Musa *aleyhisselam*'ı da görmüş, inanmamış. Cenâb-ı Hak, çeşit çeşit şeylerle onu ikaz etmiş, uyanmamış, düşmanlığını devam ettirmiş. Öldürmek kastıyla Musa *aleyhisselam*'ın ashabının peşine düşmüş. Sonunda Cenâb-ı Hak; "Gel bakalım! Sen çok oldun artık." demiş, onu deryada gark etmiş, boğmuş, ordusuyla beraber helâk eylemiş. İşte o

hükümdardı; ama firavundu; hiç özenilecek bir durum değil.

Hatta bazı insanlar, bazı zenginler; “Keşke kendi halinde mütevazı bir evim olsa mütevazı bir kazancım olsa da başım bu belalı şirketlerle dertte olmasa. Düşmanlarla rekabetten midem ülser oluyor, geceleri uykularım kaçıyor.” diyorlar. “Asabi şeker, asabi tansiyon, gerilim bunalım. Keşke bunlar olmasa.” diyorlar.

Diğer hadîs-i şerîf:

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، أَنَّهُ دَخَلَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ مَوْعُوكٌ، عَلَيْهِ قَطِيفَةٌ، فَوَضَعَ يَدَهُ عَلَيْهِ فَوَجَدَ حَرًّا مَا فَوْقَ الْقَطِيفَةِ، فَقَالَ أَبُو سَعِيدٍ: مَا أَشَدَّ حَرَّ حُمَّكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّا كَذَلِكَ يُشَدِّدُ عَلَيْنَا الْبَلَاءُ وَيُضَاعَفُ لَنَا الْأَجْرُ»، قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَنْ أَشَدُّ النَّاسِ بَلَاءً؟ قَالَ: «الْأَنْبِيَاءُ وَالصَّالِحُونَ، لَقَدْ كَانَ أَحَدُهُمْ يُبْتَلَى بِالْفَقْرِ حَتَّى مَا

يَجِدُ إِلَّا الْعِبَاءَ يَحْوِيهَا فَيَلْبَسَهَا، وَيُبْتَلَى بِالْقُمَّلِ  
حَتَّى يَقْتُلَهُ، وَلَا أَحَدَهُمْ كَانَ أَشَدَّ فَرَحًا بِالْبَلَاءِ مِنْكُمْ  
بِالْعَطَاءِ

*An ebî Saîdini'l-Hudriyyi radiyallahu anh.* "Ebû Saîd el-Hudrî hazretlerinden rivayet olunmuş."

*Ennehû de hale alâ resûlillâh sallallahu aleyhi ve sellem ve hüve mev'ûkûn aleyhi katîfetün.* "Ebu Saîd el-Hudrî hazretleri, Peygamber Efendimiz'in yanına girmiş, Peygamber Efendimiz hasta, şiddetli rahatsız, ateşli, üzerinde kadife tüylü kumaştan bir elbisesi, örtüsü var -yorgan gibi demek ki.-"

*Fe-vadaa yedehû aleyhi.* "Elini Peygamber Efendimiz'in örtüsünün üzerine koymuş."

*Fe-vecede harrehâ fevka'l-katîfeti.* *Fe-kâle: Mâ eşedde harre hummâke Yâ Resûlallah!* "Yâ Resûlallah! Ateşin ne kadar çok, ne kadar şiddetli yanıyorsun, cayır cayır. Ateşin ne kadar fazla." demiş.

## g. Belalar En Çok Kimlere Gelir

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

*Innâ kezâlike.* "Bizler böyleyiz."  
*Yuşeddedu aleyna'l-belâu.* "Bela bize şiddetli gelir, kat kat katmerli gelir." *Ve yudâ'afu lenâ'l-ecru.* "Sevap da kat kat gelir."

"Bizler" dediği peygamberler.

"Bela çok çok gelir, sevabımız da kat kat verilir." buyurmuş.

Ateşli ama cevabın güzelliğinden edebi öğren. Allah'ın hükmüne razı olmanın zevkini gör.

*Sümme kâle.* Ebû Saîd el-Hudrî hazretleri "Sohbet olsun." diye ziyaret etti ya konuşuyor.

*Yâ resûlallah! Men eşeddü'n-nâsi belâen.* "Ey Allah'ın resulü, elçisi, peygamberi! İnsanların başına bela gelme bakımından en çok bela geleni, en şiddetlisi, en önde geleni kimlerdir?"

*Kâle el-enbiyâu.* "Peygamberlerdir."

İlk önce, en çok onlara gelir. Allah'ın en sevgili kulları.

*Kale sümme men.* "Ondan sonra kimlere gelir?" *Kâle el-ulemâu.* "Alim, ârif, mü'min-i kâmil, mürşid-i kâmil kimselere gelir." *Kâle sümme men.* "Ondan sonra kimlere gelir?" *es-Sâlihûn.* "Salih kullara gelir, iyi müslüman, sağlam dindar kullara gelir."

Ötekilere bir şey yok. Haydutlara, münafıklara, fâsıklara bir şey yok; salihlere gelir.

*Kâne ahaduhum yübtelâ bi'l-kummeli hattâ yektülehû.*

Kimisine parazit musallat eder, ondan ölür. Haşerat musallah eder ondan ölür. Hasta olur, tifo olur şu olur bu olur.

*Bi yübtelâ ahadün fi'l-fakîr.* "Fakirliğe müptela olur, fakirliğe müptela kılınır."

Halbuki peygamber.

*Hattâ mâ yecidu ille'l-abâe bi'l-beşa.* "Üzerine örtecek bir abasından başka bir şeyi olmayacak kadar fakir olur."

Yiyecek yok, içecek yok, dükkân yok, köşk yok, saray yok; ama Allah'ın peygamberi, mübarek kul.

*Ve lâ ehadühum eşeddü ferahan bi'l-belâ min ehadikum bi'l-atâ.* "Onlardan birine bir bela geldiğinde sizden birinin kendisine mükâfat geldiğinde sevindiğinden daha ziyade ferahlanır."

*Eşeddü feraha. Sübhâne rabbiye'l-aliyyi'-a'le'l-vehhâb. Revâhü'bnü Mâce.*

Bu hadîs-i şerîfi İbn Mâce İbn Ebü'd-dünyâ rivayet etmiş.

*Fi'l-kitâbi'l-maradü'l fe'l-keferat.*

Alimler bu eserleri, bu hastalık ve hastalıkların, günahların silinmesi ile ilgili bölümünde kitaplarında kaydetmişler.

Bunlar mâruf alimler; "hadis sahih" demek.

*Ve'l-hakîmu kale sahîhun alâ şartı Müslim ve devau şevali kesire.* Sahih bir hadistir. Bu konunun böyle olduğuna dair çok şahitler vardır.

Üçüncü hadîs-i şerîf:

## h. Ayakkabınızın Bağcığı Kopsa Bile Allah'tan İsteyin

Allah hem o duayı kabul edip onu mükâfata erdirir hem de öyle yaparken de buna o istediklerini aynen verir.

Dua edeceğiz; hem de afiyet isteyeceğiz, esenlik isteyeceğiz; “Yâ Rabbi! Sağlık ver, turp gibi sağlıklı olayım. 90, 100 yaşını geçeyim. Torunumun torununun torununu göreyim.” gibi iyi şeyler isteyebilir, yasak değil. Cenâb-ı Hak kulunun tazarru etmesini seviyor. İyi şeyleri isteyecek, dua edecek, Allah'tan niyaz edecek; kendisine, yakınlarına ağzı dualı bir kul olacak.

İki; istediği hemen pat diye önüne düşmezse;

“Yâ Rabbi! Sen bana bir kese içinde 100 tane Reşat altını gönder e mi?” deyip pat diye masanın üstüne düşmesini beklemeyecek. Çünkü Cenâb-ı Hakkı'n duayı kabulü ya 100 Reşat altınını göndermek tarzında olur ya da Reşat altını göndermez de Amerikan doları gönderir. Ya da onu göndermez de âhirette sevap verir.



“Yukarıdan, hangi delikten gelir acaba?” diye bakmayacak.

“Hocam! Öğlenden ikindiye kadar tavana bakıyorum, aşağıya kese düşmedi.” demeyecek. Öyle şey yok. “Dua ettim de duam kabul olmadı.” demeyecek.

“Hocam! Hakikaten böyle güzel şeyleri istemek serbest mi?”

Serbest. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*;

“Ayakkabınızın bağcığı kopsa bile Allah’tan isteyin.” diyor.

İstemek, Allah’ın hoşuna gidiyor.

“Yâ Rabbi! Şimdi benim halim ne olacak? Camiden çıktım, işe gidiyorken ayakkabımın bağcığı kopuverdi. Ben şimdi bu ayakkabı bağcığını hangi dükkânda bulayım? Dükkânlar uzakta. Tek ayakla mı gideyim? Sen bana bir bağcık gönder.” diye ayakkabısının bağcığını bile Allah’tan isteyecek; küçük büyük yok.

Peygamber Efendimiz birisini ziyarete gitti. Hasta ziyaretine giderdi. Sabahleyin sorardı; “İçinizde hasta olan, bir derdi olan kimse var mı? Ziyaretine gidelim.” derdi.

Namazdan sonra dönerdi, sorardı, giderdi, gönül alırdı, herkesi okşardı, severdi.

Peygamber Efendimiz ve ashabı hasta ziyaretine gittiler. İçeri girdiler ki adam erimiş, kuş yavrusu kadar kalmış, kemik erimesi olmuş.

*Ke-ferri tayyir* “kuşun yavrusu” kadar kalmış.

Bir insan küçülür mü?

Ben gördüm. Kemik erimesi, kas erimesi vesaire olursa insan küçülüyor. Şu kadar kafası olan bir insanın şu kadar kaldığını gördüm. Nasıl oluyorsa her boyutundan küçülüyor, küçücük kalıyor.

Peygamber Efendimiz onun yanına gelince çok perişan gördü;

“Ey mübarek! Bu ne hal?” dedi.

“Sen hiç Allah’a dua etmesini bilmez misin? ‘Yâ Rabbi! Bana şifa ver, afiyet ver, beni kurtar.’” demez misin?”

“Bilirim, yâ Resûlallah!” dedi. “Bilirim ama ben; ‘Yâ Rabbi! Ne vereceksen bana bu dünyada ver, âhirette verme, âhirette rahat

edeyim. Bu dünyada ne vereceksen ver, sabredeyim.'” dedim.

Öyle dediği için rahatsızlığı devam etmiş. Duayı yanlış yapmış.

Onun üzerine Peygamber Efendimiz, isteklerinin doğru olmadığını beyan etti ve şöyle buyurdu:

“Allah’tan afiyet isteyin. Çünkü yerin göğün sahibi; yeri göğü, ins ü cinni, seni beni yaratan Allah. Rızkı veren de Allah. Zaten her şeyimiz ondan.”

İstemeyeceksiniz, ne olacak?

“Yâ Rabbi! Âhirette verme de ben dünyada çekeyim.” diyeceksin. Kiminle ne pazarlık yapıyorsun? Zaten her şey O’ndan.

“Ben tahammül edebilirim.”

Tahammülü de veren Allah. Sana yiğitliği veren de Allah. Vermeseydi tahammül edemezdin. Ben tahammül edebilirim.. Kabadayılığa lüzum yok. Cenâb-ı Hak’tan isteyeceksin.

“Yâ Rabbi! Sen benim Rabbimsin, ben de senin kulunum. Her şeyim senden. Lütfeyle,

ihsan eyle Yâ Rabbi!" diyeceksin, afiyet isteyeceksin. Afiyet yerine hastalık gelirse bela gelirse üzüntü gelirse sımsıkı duracaksın. Derdini kimseye açmayacaksın, Cenâb-ı Hakk'a açacaksın:

"Yâ Rabbi! Bu bana çok ağır geldi, çok zor geldi. Yâ Rabbi! Affet. Ben zayıf kulunum, aman yâ Rabbi!" diyeceksin, o da tazarruyu seviyor.

Tazarru ne demek?

Yana yakıla dua demek, candan dua demek. Cenâb-ı Hak candan duayı çok sever.

İnsanlara açmayacaksın, sırrını fâş etmeyeceksin ve gayrıdan istemeyeceksin. "Çekil sen kenara!" diyeceksin; "Rabbim benim hâlimi görüyor, sağ ol." diyeceksin kimseden bir şey istemeyeceksin, Allah'tan isteyeceksin.

Bizim kuralımız nedir?

Büyüklerimizden öğrendiğimiz âdab nedir?

## i. İstemek Yok

*Lâ tâlibe* "istemek yok." Çünkü hadîs-i şerîflerde Peygamber Efendimiz "İstemeyin." demiş.

Adam devenin üstüne çıktı, çıkar. Nasıl çıkar? Bir insan o kadar yüksek yere nasıl çıkar? Çocuklar bilmez, deveyi görmeyenler de bilmez. Deveyi ıhtırırısın, deve bacaklarını kıvırır, yere çöker, o zaman çıkarsın.

Devenin üstüne çıkarsan semerin kaşlarına iyi tutun ha! Deve şimdi kalkacak. Öyle yumuşak kalkmaz. İlk önce arkasını, arka ayaklarını kaldırır. Bacakları uzun olduğundan iki metre kadar yüksek, yaylı bir şey gibi arkaya gider. İnsan iyi tutunmazsa ön tarafa doğru kafa üstü düşer. Sonra ön ayaklarıyla kalkar, bu sefer arkaya gider. Tutunmazsa geriye düşebilir, bir yeri kırılabilir. Haydi doktorlar, alçılar hastaneler bilmem neler. Sıkı tutunacak.

Hem önden hem arkadan iyi tutundu, yukarıya çıktı, tamam. Mısır'da, piramitlerin önünde beni deveye bindirdiler. İyi tutundum. Sallandım ama yukarıya çıktım.

Yukarı çıktın, kamçın düştü.

Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfnde; “Kamçın düşse ‘Arkadaşım, kamçıyı ver.’ demeyeceksin, istemeyeceksin.” buyuruyor. İstemek iyi değil.

Ne olacak?

Hadi, aynı işlemleri geriye al. Aşağıya çök, kamçıyı al, tekrar yukarı çık.

Demek ki istemek yok.

*Lâ talebe ve lâ redde.* “Verilince de reddetme yok.”

Peygamber Efendimiz, Abdullah b. Ömer’e bir şey vermiş. Hz. Ömer’in oğlu, genç. demiş ki;

“Yâ Resûlallah! Benden daha muhtaç kardeşlerime ver, benim ihtiyacım yok.”

Peygamber Efendimiz demiş ki;

“Delikanlı! Bak, sen istemeden, göz dikmeden, heveslenmeden Allah sana bir şey gönderirse onu al.” demiş.

İstedin mi dilendin mi?

Hayır. Hiçbir şey istemedin, Resûllallah verdi. İstemeden olursa o Allah'ın lütfudur, al!

*Lâ talebe ve lâ redde.* “İkram edilince de reddetmemek lazım.”

İhvanımızdan bir kardeşimiz vardı, rahmetli oldu. Sofrada bir arkadaşı ona, “Al şunu.” demiş, “İstemem.” demiş. Yine “Al şunu.” demiş, “İstemem.” demiş:

“Hani hoca efendi öyle demişti ya” *lâ talebe ve lâ redde* kuralı var, “Reddetme diye...” deyince o da demiş ki;

*Lâ talebe ve lâ redde ve lâ ısrâr* demiş. Bazen de insanın midesi bulanır onu da aldığı zaman çıkaracaktır. Veya oruçludur veya başka bir şeydir. O da rahmetli Rıfat kardeşimizden ağabeyimizden hatıra; *lâ talebe ve lâ redd ve lâ ısrâr*

Demek ki bela gelirse sabredeceğiz, kimseye şikâyet etmeyeceğiz; ama aslında afiyet isteyeceğiz. Bu dünya hayatı mahzun olmaya değmezmiş, yapamıyoruz ayrı da. Dünyanın Allah katında sineğin kanadı kadar kıymeti yokmuş.

Muhterem Kardeşlerim!

Asıl ağlayacaksak, gözyaşı dökceksek, üzüleceksek âhiretimize ağlamamız, üzülmemiz lazım. Feryâd u figânlar içinde, saç baş yolarak âhiretimize ağlamamız lazım ki acaba biz âhirette cenneti kazanabilecek miyiz? Acaba cehennemden paçayı kurtarabilecek miyiz? Ağlarsan âhiretine ağla, dünya değmez tasa çekmeye.

el-Fâtîha.

Allah hepinizden razı olsun.

\*\*\*

DUA

*Bismillâhirrahmânirrahîm.*

*Kul huva'llâhu ehad. Allâhü's-samed.  
Lem yelid ve lem yûled ve lem yekun lehû  
küfüven ehad.*

*Allâhu ekber. Lâ ilâhe illa'llâhu va'llâhu  
ekber. Allâhu ekber ve li'llâhi'l-hamd.*

*Bismillâhirrahmânirrahîm.*



*Kul eûzu bi-Rabbi'l-felak. Min şerri mâ-halak ve min şerri'n-neffâsâti fî'l-ukad ve min şerri hâsidin izâ hased.*

*Allâhu ekber. Lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber. Allâhu ekber ve lillâhi'l-hamd.*

*Bismillâhirrahmânirrahîm.*

*Kul eûzu bi-Rabbi'n-nâs. Meliki'n-nâs. İlâhi'n-nâs. Min şerri'l-vesvâsi'l-hannâs. Ellezî yüvesvisü fî sudûri'n-nâs. Mine'l-cinneti ve'n-nâs.*

*Allâhu ekber. Lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber. Allâhu ekber ve lillâhi'l-hamd.*

*Bismillâhirrahmânirrahîm.*

*el-Hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn. er-Rahmâni'r-rahîm. Mâliki yevmi'd-dîn. İyyâke na'büdü ve İyyâke nesteîn. İhdina's-sırâta'l-müstakîm. Sırâta'l-lezîne en'amte aleyhim ğayri'l-mağdûbi aleyhim ve le'd-dâllîn. Âmîn.*

*Bismillâhirrahmânirrahîm.*

*Elif lâm mîm. Zâlike'l-kitâbü lâ raybe fîh. Hüden li'l-müttekîn. Ellezîne yü'minûne bi'l-ğaybi ve yukîmûne's-salâte ve mimmâ*

*razeknâhüm yünfikûn. Ve'İlezîne yü'minûne  
bimâ ünzile ileyke ve mâ ünzile min kablik.  
Ve bi'l-âhiretihüm yûkinûn. Ulâike alâ hüden  
min Rabbihim ve ülâike hümü'l-müflihûn.*

*Sadakallâhü'l-azîm.*

*Âmîn.*

**Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN**  
27 Cemâziye'l-Evvel 1421 /  
28.08.2000

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak  
için tıklayınız.](#)

